

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
IV kadencja
Prezes Rady Ministrów
RM 10-145-03

Druk nr 2032
Warszawa, 19 września 2003 r.

Pan
Marek Borowski
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. przedstawiam Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy

- o zmianie ustawy o języku polskim,

co do którego Rada Ministrów zadeklarowała, że ma na celu dostosowanie polskiego ustawodawstwa do prawa Unii Europejskiej.

Jednocześnie, zgodnie z wymogami art. 34 ust. 5 Regulaminu Sejmu, przekazuję, przetłumaczone na język polski, teksty przepisów Unii Europejskiej, do których ma być dostosowane prawo polskie.

W załączeniu przedstawiam także opinię dotyczącą zgodności proponowanych regulacji z prawem Unii Europejskiej.

Ponadto uprzejmie informuję, że do prezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych został upoważniony Minister Kultury.

Z wyrazami szacunku

(-) Leszek Miller

USTAWA

z dnia

o zmianie ustawy o języku polskim

Art. 1. W ustawie z dnia 7 października 1999 r. o języku polskim (Dz. U. Nr 90, poz. 999, z późn. zm.¹⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) art. 1 otrzymuje brzmienie:

„Art. 1. Przepisy ustawy dotyczą:

- 1) ochrony języka polskiego,
- 2) ochrony i używania języka polskiego w działalności publicznej,
- 3) używania języka polskiego w obrocie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej z udziałem konsumentów i przy zawieraniu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej umów o świadczenie pracy.”;

2) art. 5 otrzymuje brzmienie:

„Art. 5. 1. Podmioty wykonujące zadania publiczne na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej dokonują wszelkich czynności urzędowych oraz składają oświadczenia woli w języku polskim, chyba że przepisy szczególne stanowią inaczej.

2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio do oświadczeń woli, podań i innych pism składanych organom, o których mowa w art. 4.”;

3) art. 7 otrzymuje brzmienie:

"Art. 7. Na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w obrocie z udziałem konsumentów oraz przy zawieraniu umów o świadczenie pracy używa się języka polskiego, jeżeli:

- 1) konsument lub osoba świadcząca pracę ma miejsce zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w chwili zawarcia umowy oraz
  - 2) umowa ma być wykonana lub wykonywana na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.”;
- 4) po art. 7 dodaje się art. 7a i 7b w brzmieniu:

„Art.7a. 1. Obowiązek używania języka polskiego w zakresie, o którym mowa w art. 7, dotyczy w szczególności nazewnictwa towarów i usług, ofert, warunków gwarancji, faktur, rachunków i pokwitowań, jak również reklamy, instrukcji obsługi oraz informacji o właściwościach towarów i usług, z zastrzeżeniem ust. 3.

2. Obcojęzyczne nazwy towarów i usług oraz obcojęzyczne oferty i reklamy w zakresie, o którym mowa w art. 7, muszą być jednocześnie sporządzone w polskiej wersji językowej – z zastrzeżeniem ust. 3.

3. Przepisów ust. 1 i 2 nie stosuje się do sporządzonych w powszechnie zrozumiałej formie graficznej: reklamy, instrukcji obsługi lub informacji o właściwościach towarów.”.

Art. 7b. Kontrolę używania języka polskiego w zakresie, o którym mowa w art. 7 i 7a, sprawuje, odpowiednio do zakresu swoich zadań, Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, Inspekcja Handlowa oraz powiatowy (miejski) rzecznik konsumentów, jak również Państwowa Inspekcja Pracy.”;

- 5) art. 8 otrzymuje brzmienie:

„Art. 8. 1. Umowy zawierane w zakresie, o którym mowa w art. 7, sporządza się w języku polskim, z zastrzeżeniem ust. 3.

2. Umowa, o której mowa w ust. 1, może być jednocześnie sporządzona w wersji lub wersjach obcojęzycznych. Jeżeli

strony nie postanowiły inaczej, podstawą wykładni takiej umowy jest jej wersja w języku polskim.

3. Umowa o świadczenie pracy lub umowa, której stroną jest konsument, może być sporządzona wyłącznie w języku obcym, jeżeli zażąda tego osoba świadcząca pracę lub konsument będący obywatelem Unii Europejskiej, pouczony uprzednio o prawie do sporządzenia umowy w języku polskim.
4. Do umów zawartych w następstwie ich sporządzenia z naruszeniem ust. 1 stosuje się odpowiednio art. 74 § 1 zdanie pierwsze oraz art. 74 § 2 Kodeksu cywilnego; umowa sporządzona w języku obcym nie stanowi uprawdopodobnienia faktu dokonania czynności prawnej, o którym mowa w art. 74 § 2 Kodeksu cywilnego, chyba że jest to umowa o świadczenie usług drogą elektroniczną, określonych w ustawie z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną (Dz. U. Nr 144, poz. 1204), zawarta z usługodawcą, który nie jest osobą fizyczną mającą miejsce zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub osobą prawną bądź jednostką organizacyjną nie posiadającą osobowości prawnej, prowadzącą działalność gospodarczą na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.";

6) art. 11 otrzymuje brzmienie:

„Art. 11. 1. Przepisy ustawy stosuje się do informacji, których obowiązek podania wynika z odrębnych przepisów.

2. Przepisów art. 5-10 nie stosuje się, jeżeli przepisy odrębne dotyczące używania określonego języka w obrocie z udziałem konsumentów lub obowiązkowego zakresu informacji przekazywanych konsumentom stanowią inaczej.

3. Przepisów ustawy nie stosuje się do:

- 1) nazw własnych,
  - 2) obcojęzycznych dzienników, czasopism, książek oraz programów komputerowych, z wyjątkiem ich opisów i instrukcji,
  - 3) działalności dydaktycznej i naukowej szkół wyższych, szkół i klas z obcym językiem wykładowym lub dwujęzycznych, nauczycielskich kolegiów języków obcych, a także nauczania innych przedmiotów, jeżeli jest to zgodne z przepisami szczególnymi,
  - 4) twórczości naukowej i artystycznej,
  - 5) zwyczajowo stosowanej terminologii naukowej i technicznej,
  - 6) znaków towarowych, nazw handlowych oraz oznaczeń pochodzenia towarów i usług,
  - 7) norm wprowadzanych w języku oryginału zgodnie z przepisami o normalizacji.";
- 7) w art. 13 ust. 1 otrzymuje brzmienie:
- „1. Rada, na wniosek ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania, ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego, Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, Prezesa Polskiej Akademii Nauk lub z własnej inicjatywy, wyraża, w drodze uchwały, opinie o używaniu języka polskiego w działalności publicznej oraz w obrocie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej z udziałem konsumentów i przy zawieraniu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej umów o świadczenie pracy oraz ustala zasady ortografii i interpunkcji języka polskiego.”;

8) art. 15 otrzymuje brzmienie:

"Art. 15. 1. Kto na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w obrocie z udziałem konsumentów stosuje wyłącznie obcojęzyczne nazewnictwo towarów lub usług albo sporządza wyłącznie w języku obcym oferty, reklamy, instrukcje obsługi, informacje o właściwościach towarów lub usług, warunki gwarancji, faktury, rachunki lub pokwitowania, podlega karze grzywny.

2. Tej samej karze podlega, kto na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w obrocie z udziałem konsumentów lub przy zawieraniu umów o świadczenie pracy sporządza umowę wyłącznie w języku obcym, z pominięciem polskiej wersji językowej.

3. W razie popełnienia wykroczenia, o którym mowa w ust. 1 lub 2, można orzec nawiązkę do wysokości 100 000 zł na rzecz Funduszu Promocji Twórczości, ustanowionego na podstawie art. 111 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (Dz. U. z 2000 r. Nr 80, poz. 904, z późn.zm. ²⁾).”.

Art. 2. W postępowaniach wszczętych i niezakończonych do dnia wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepisy tej ustawy. Nie narusza to skuteczności czynności dokonanych na podstawie dotychczasowych przepisów.

Art. 3. Ustawa wchodzi w życie z dniem uzyskania przez Rzeczpospolitą Polską członkostwa w Unii Europejskiej.

---

¹⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2000 r. Nr 29, poz. 358, z 2002 r. Nr 144, poz. 1204 oraz z 2003 r. Nr 73, poz. 661.

- 2) Zmiany tekstu jednolitego zostały ogłoszone w Dz. U. z 2001 r. Nr 128, poz. 1402 oraz z 2002 r. Nr 126, poz. 1068 i Nr 197, poz. 1662.

UZASADNIENIE

Przedmiotowy projekt ustawy ma na celu dostosowanie ustawy z dnia 7 października 1999 r. o języku polskim (Dz. U. Nr 90, poz. 999, z późn. zm.) do wymogów prawa Unii Europejskiej (a nie jej całościową zmianę) wynikających z art. 28 i następnego oraz art. 49 i następnego. Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską (swoboda przepływu towarów i usług) oraz z art. 39 i następnego tego Traktatu (swoboda przepływu osób). Wymogi te zostały sprecyzowane w orzecznictwie Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości, w tym także orzeczeniu w sprawie C-379/87 Anita Groener v. Minister ds. Edukacji oraz Komitetu Kształcenia Zawodowego miasta Dublin, gdzie Trybunał wyraził pogląd, że „każde państwo ma prawo wspierać i chronić swe dziedzictwo kulturalne” w granicach wyznaczonych przez zasady proporcjonalności i niezbędności.

W rezultacie, proponowana zmiana dotyczy przede wszystkim obecnej treści art. 7 i 8 ustawy oraz zmian dalszych będących konsekwencją nadania nowego brzmienia art. 7 i 8. Polegają one na ograniczeniu zakresu obrotu, o którym mowa w ustawie, do obrotu z udziałem konsumentów oraz zawierania umów o świadczenie pracy, jeżeli konsument lub osoba świadcząca pracę ma miejsce zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w chwili zawarcia umowy oraz umowa ma być wykonana lub wykonywana na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Jednocześnie, uwzględniając wymogi prawa Unii Europejskiej, wprowadzono odpowiednie wyjątki od reguł ustalonych w ustawie, zarówno w odniesieniu do obrotu z udziałem konsumentów jak i sporządzania umów o świadczenie pracy.

Wprowadzono, w celu uniknięcia wyrażanych wątpliwości, ogólne wskazanie, że odpowiednich przepisów ustawy nie stosuje się, jeżeli odrębne przepisy dotyczące obrotu z udziałem konsumentów (w tym przepisy implementujące prawo Unii Europejskiej) stanowią inaczej (art. 11 ust. 2).

Uściślono, w koniecznym zakresie, treść niektórych innych przepisów, przede wszystkim przepisów karnych (art. 15), dostosowując je zarazem do nowych rozwiązań projektu, ponadto uściślono przepisy art. 1 i 5.

Proponowana ustawa oddziałuje na szeroki krąg zarówno przedsiębiorców i konsumentów, jak i pracodawców oraz pracowników – także w wymiarze Unii Europejskiej.

W odniesieniu do przedsiębiorców, już w 2000 r. Rząd stwierdził, że przepis art. 8 ustawy ustanawiający ogólne wymogi dotyczące formy prawnej zawieranych umów, tj. formy pisemnej i obowiązku sporządzania jej w języku polskim pod rygorem nieważności, wprowadza utrudnienia w obrocie prawnym między zagranicznymi osobami mającymi siedzibę w Polsce w prowadzeniu przez nich działalności, budząc poważne wątpliwości w środowiskach gospodarczych. Konieczność podpisywania z kontrahentami umów w języku polskim, pomimo prowadzenia wcześniejszych kontaktów (negocjacji, korespondencji) w innym języku wybranym przez obie strony, może spowodować spadek konkurencyjności firm polskich na rynkach zagranicznych. Będzie utrudniona również procedura prowadzenia sporów sądowych, gdyż jedyną wiążącą wersją umowy jest polska wersja językowa. Powyższy fakt może też spowodować zarzuty o nierówne traktowanie stron. Ponadto podkreślić należy, że konieczność sporządzania w języku polskim dokumentów dla kadry kierowniczej firm zagranicznych w Polsce, nie znającej języka polskiego i nie mogącej zweryfikować podpisywanych dokumentów, znacząco wpłynie na dezorganizację procesu decyzyjnego. Projekt ogranicza odpowiednie wymogi językowe – opierając się przy tym na zasadach konieczności i proporcjonalności – do obrotu z udziałem konsumentów oraz do sporządzania umów o pracę, znosząc tym samym dotychczasowe utrudnienia, jakie ustawa stawiała przedsiębiorcom.

Zarazem, nie pozbawiając konsumentów ich uprawnień, zapewnionych także przez prawo Unii Europejskiej, projekt sprowadza odpowiednie wymogi językowe do zakresu zgodnego z prawem Unii.

Projekt podkreśla znaczenie sporządzania w języku polskim umów o świadczenie pracy w Polsce, wprowadzając zarazem konieczne wyjątki od tej reguły, wymagające uprzedniego żądania odpowiednio pouczonej osoby świadczącej pracę.

Projekt nie wpływa, także pod względem finansowym, na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego, natomiast umożliwia otwarcie, w perspektywie w pełni wzajemne, rynku pracy w ramach Unii Europejskiej oraz konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki, poczynając od uchylenia trafnych obecnie zarzutów stosowania pośredniej dyskryminacji przez utrzymywanie nadmiernych wymogów używania języka polskiego. Utrzymywanie tych wymogów jest niezgodne z harmonizacją prawa Rzeczypospolitej Polskiej z prawem Unii Europejskiej oraz z integracją polskiej gospodarki i polskiego rynku pracy z Unią Europejską.

Projekt, ze względu na swój przedmiot, nie powinien mieć znaczenia dla sytuacji i rozwoju regionalnego, jak również nie pociąga on za sobą kosztów finansowych, w tym obciążenia budżetu państwa lub budżetów jednostek samorządu terytorialnego.

Przedmiotowy projekt ustawy został przekazany do konsultacji Federacji Związków Zawodowych Pracowników Kultury i Sztuki, Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność”, Związkowi Banków Polskich, Polsko-Niemieckiej Izbie Przemysłowo-Handlowej.

Związek Banków Polskich przedstawił opinię, że przedmiotowa nowelizacja usuwa przeszkody, które do tej pory krępowały polskich przedsiębiorców w kontaktach z partnerami z innych krajów, i pozytywnie zaopiniował projekt.

Federacja Związków Zawodowych Pracowników Kultury i Sztuki, po zapoznaniu się z projektem nowelizacji, nie wniosła zastrzeżeń i uwag.

Pozostałe podmioty nie wypowiedziały się w sprawie projektu.

Ponadto projekt był konsultowany z Komisją Europejską, której uwagi zostały w całości uwzględnione.

**UZASADNIENIE DOSTOSOWAWCZEGO CHARAKTERU
PROJEKTU USTAWY O ZMIANIE USTAWY O JĘZYKU POLSKIM**

Ustawa z dnia 7 października 1999 r. o języku polskim (Dz.U. z 1999 r. nr 90 poz. 999 z późn. zmianami) w dotychczasowym brzmieniu ustanawia w sposób bardzo szeroki zasadę obowiązkowego stosowania języka polskiego w obrocie gospodarczym na terytorium Polski. Wprowadzają ją przepisy art. 7 ust. 1 zd. pierwsze („Języka polskiego używa się w obrocie prawnym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej pomiędzy podmiotami polskimi oraz gdy jedną ze stron jest podmiot polski.”) oraz art. 8 ust. 1 („Jeżeli stroną umowy, której wykonanie ma nastąpić na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, jest podmiot polski, umowę sporządza się w języku polskim.”). Wyjątki od obowiązku używania języka polskiego odnoszą się przede wszystkim do sytuacji, gdy nie jest to racjonalnie możliwe i nie stanowią tym samym istotnego złagodzenia generalnej zasady.

Tak sformułowany nakaz stosowania języka krajowego stanowi ograniczenie w wymianie gospodarczej, w tym w stosunkach między państwami członkowskimi Unii Europejskiej. W pewnych przypadkach, szczególnie podmiotów, zarówno zagranicznych jak krajowych, biorących udział w międzynarodowym obrocie gospodarczym, gdzie powszechnie używa się języka angielskiego, powoduje to znaczne utrudnienia w działaniu i naraża te podmioty na dodatkowe koszty. Z tych powodów generalny obowiązek stosowania języka krajowego stoi w sprzeczności z podstawowymi zasadami rządzącymi jednolitym rynkiem wewnętrznym Wspólnoty Europejskiej w zakresie swobodnego przepływu towarów, swobodnego przepływu osób oraz swobody świadczenia usług.

Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską wprowadza zakaz stosowania ograniczeń ilościowych oraz środków o podobnym skutku w wymianie handlowej między państwami członkowskimi (art. 28 i 29 TWE), a także zakaz stosowania ograniczeń w swobodnym świadczeniu usług na terytorium Wspólnoty (art. 49 TWE). Odstępstwa od tych zakazów możliwe są jedynie ze względu na ważny interes publiczny. W odniesieniu do obowiązku stosowania języka polskiego jedynym takim ważnym interesem publicznym może

być konieczność ochrony praw konsumentów. Ograniczenia wprowadzane dla ochrony tego interesu muszą przy tym być proporcjonalne do celu, jakiemu mają służyć i nie mogą wykraczać poza to, co absolutnie konieczne dla jego osiągnięcia. Nie mogą też stanowić ukrytej dyskryminacji podmiotów lub towarów pochodzących z innych państw członkowskich, ani stać w sprzeczności z przepisami prawa wspólnotowego i przepisami krajowymi wydanymi w celu ich wykonania.

Postanowienia Traktatu znajdują wykładnię w orzecznictwie Trybunału Europejskiego, który bardzo szeroko i w bardzo licznych orzeczeniach analizował kwestię barier w swobodach jednolitego rynku. Należy tu zaznaczyć, że zgodnie z ustaloną linią orzeczniczą Trybunału, za barierę taką, co do zasady sprzeczną z postanowieniami Traktatu, uznać należy przepisy prawa krajowego, które choćby potencjalnie mogą negatywnie wpłynąć na wymianę gospodarczą między państwami członkowskimi. W zakresie objętym przedmiotem ustawy bezpośrednio znaczenie mają orzeczenia w sprawach C-385/96 *Goerres* (Zb. Orz. ETS z 1998 r., str. I-4431) i C-33/97 *Colim* (Zb. Orz. ETS z 1999 r., str. I-3175). W orzeczeniach tych Trybunał Europejski dopuścił stosowanie, przy oznaczaniu towarów importowanych z innych państw członkowskich Wspólnoty, wymogu używania języka regionu (kraju), gdzie towar jest sprzedawany. Możliwość ta jest jednak ściśle ograniczona. W szczególności dotyczy ona tylko sytuacji, gdy wymogi językowe oznaczania towarów nie są całkowicie zharmonizowane szczegółowymi przepisami prawa wspólnotowego wtórnego. Ponadto wymogi w zakresie stosowania określonego języka dotyczyć mogą jedynie informacji, których podanie jest obowiązkowe na mocy odrębnych przepisów. Dokonanie tłumaczenia innych informacji, w tym o charakterze reklamowym, powinno być pozostawione do uznania sprzedawcy towaru. Prawo krajowe powinno też dopuszczać stosowanie niewerbalnych środków informowania konsumentów, jeśli zapewniają one wystarczający stopień ich poinformowania. Analogiczne zasady należy przyjąć w odniesieniu do informacji nie stanowiących bezpośredniego oznaczenia towaru (ofert, gwarancji itp.) oraz w zakresie informowania o usługach dla konsumentów.

Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską nakazuje także zniesienie wszelkiej dyskryminacji ze względu na przynależność państwową pracowników

pochodzących z państw członkowskich Wspólnoty (art. 39 TWE). Jednocześnie ochrona praw socjalnych jest jedną z zasad funkcjonowania Wspólnoty. Jednakże przepisy mające na celu ochronę praw socjalnych, w tym praw pracowniczych, muszą być proporcjonalne do celu, jakiemu mają służyć i nie mogą wykraczać poza to, co absolutnie niezbędne dla jego osiągnięcia. W szczególności zaś nie mogą stanowić ukrytych barier w swobodzie zatrudniania i podejmowania pracy przez pracowników z innych państw członkowskich. Dlatego niezbędne jest dopuszczenie możliwości odstąpienia od sporządzania umowy o świadczenie pracy w języku miejscowym, jeśli zażąda tego pracobiorca.

Projektowana nowelizacja wprowadza te zasady prawa europejskiego do ustawy o języku polskim. Projektowany nowy art. 7 ustawy (oraz pośrednio art. 1 pkt 3) ogranicza obowiązek stosowania języka polskiego do sytuacji, gdy niezbędne jest to ze względu na ochronę ważnego interesu publicznego, tj. do obrotu z udziałem konsumentów oraz do stosunków pracy.

Ponadto, w odniesieniu do oznaczania towarów, projekt dopuszcza stosowanie oznaczeń sporządzonych w powszechnie zrozumiałej formie graficznej, co wprowadza do ustawy element niezbędnej elastyczności (nowy art. 7a ust. 3 ustawy). Nowe brzmienie art. 11 ust. 1 ogranicza natomiast obowiązek stosowania języka polskiego do informacji, której podanie jest obowiązkowe na mocy innych przepisów. Jednocześnie w przypadkach, gdy obowiązek użycia języka zrozumiałego dla konsumentów wynika z innych przepisów, co ma najczęściej miejsce w przypadku przepisów prawa wspólnotowego lub wydanych dla jego wdrożenia, przepisy te mają pierwszeństwo przed przepisami ustawy (nowy art. 11 ust. 2 ustawy). Zasada ta zapobiegać ma rozbieżnościom w stosowaniu prawa wspólnotowego w różnych państwach członkowskich.

Nowe brzmienie art. 8 ust. 3 umożliwia odstąpienie od stosowania języka polskiego przy zawieraniu umów na wyraźne żądanie słabszej strony umowy, czyli konsumenta lub pracobiorcy. Podmiot, którego interes ma być chroniony za pomocą wymogu stosowania języka polskiego może z tej ochrony zrezygnować, jeśli uzna, że nie jest ona niezbędna. Tylko pod takim warunkiem przepisy wprowadzające, ze względu na ochronę interesu słabszej strony umowy,

obowiązek zawierania jej w języku polskim mogą być uznane za niezbędne i proporcjonalne do celu, któremu mają służyć.

Pozostałe zmiany zawarte w projekcie nowelizacji ustawy o języku polskim są konsekwencją zmian omówionych powyżej.

**URZĄD
KOMITETU INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ**

MINISTER

Prof. dr hab. Danuta Hübner

Min. DH/ *5026* /2003/DPE/mj

Warszawa, dnia *17* września 2003 r.

Pan

Aleksander Proksa

Sekretarz Rady Ministrów

Opinia o zgodności z prawem Unii Europejskiej projektu ustawy o zmianie ustawy o języku polskim, wyrażona na podstawie art. 2 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o Komitecie Integracji Europejskiej (Dz. U. nr 106, poz. 494) przez Sekretarza Komitetu Integracji Europejskiej, Minister Danutę Hübner, działającą z upoważnienia Przewodniczącego Komitetu Integracji Europejskiej.

Szanowny Panie Ministrze

W związku z przedstawionym projektem ustawy (nr RM-10-145-03 – nowy tekst II) pozwalam sobie wyrazić następującą opinię:

- I. Projektowana ustawa ma na celu zmianę ustawy o języku polskim poprzez wprowadzenie obowiązku używania języka polskiego w obrocie z udziałem konsumentów oraz przy zawieraniu umów o świadczenie pracy, w miejsce dotychczas obowiązującego generalnego obowiązku używania języka polskiego w obrocie prawnym. Przedmiot projektowanej ustawy jest objęty zakresem prawa wspólnotowego, a w szczególności postanowieniami Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską dotyczącymi swobody przepływu towarów i usług (art. 28 i nast. oraz 49 i nast. TWE) oraz swobody przepływu osób (art. 39 i nast. TWE). Postanowienia Traktatu znajdują wykładnię w orzecznictwie Trybunału Europejskiego, w zakresie objętym przedmiotem ustawy w szczególności w orzeczeniach w sprawach C-385/96 *Goerres* (Zb. Orz. ETS z 1998 r., str. I-4431) i C-33/97 *Colim* (Zb. Orz. ETS z 1999 r., str. I-3175). Ponadto przedmiot projektowanej ustawy dotyczy częściowo materii uregulowanej w aktach prawa wspólnotowego wtórnego w zakresie informowania konsumentów oraz etykietowania towarów.
- II. Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską wprowadza zakaz stosowania ograniczeń ilościowych oraz środków o podobnym skutku w wymianie handlowej między państwami członkowskimi (art. 28 i 29 TWE), a także zakaz stosowania ograniczeń w swobodnym świadczeniu usług na terytorium Wspólnoty (art. 49 TWE). Odstępstwa od tych zakazów możliwe są jedynie ze względu na ważny interes publiczny, a w zakresie interesującym z punktu widzenia niniejszej opinii ze względu

na konieczność ochrony interesów konsumentów. Ograniczenia w swobodzie wprowadzane dla ochrony tego interesu muszą przy tym być proporcjonalne do celu, jakiemu mają służyć i nie mogą wykraczać poza to, co absolutnie konieczne dla jego osiągnięcia.

- III. W wyżej cytowanych orzeczeniach Trybunał Europejski dopuścił stosowanie, przy oznaczaniu towarów importowanych z innych państw członkowskich Wspólnoty, wymogu używania języka regionu (kraju), gdzie towar jest sprzedawany. Możliwość ta jest jednak ściśle ograniczona. W szczególności dotyczy ona tylko sytuacji, gdy wymogi językowe oznaczania towarów nie są całkowicie zharmonizowane szczegółowymi przepisami prawa wspólnotowego wtórnego. Ponadto wymogi w zakresie stosowania określonego języka dotyczyć mogą jedynie zakresu informacji, których podanie jest obowiązkowe na mocy odrębnych przepisów. Dokonanie tłumaczenia innych informacji, w tym o charakterze reklamowym, powinno być pozostawione do uznania sprzedawcy towaru. Prawo krajowe powinno też dopuszczać stosowanie niewerbalnych środków informowania konsumentów, jeśli zapewniają one wystarczający stopień ich poinformowania. Analogiczne zasady należy przyjąć w odniesieniu do informacji nie stanowiących bezpośredniego oznaczenia towaru (ofert, gwarancji itp.) oraz w zakresie informowania o usługach dla konsumentów.
- IV. Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską nakazuje zniesienie wszelkiej dyskryminacji ze względu na przynależność państwową pracowników pochodzących z państw członkowskich Wspólnoty (art. 39 TWE). Jednocześnie ochrona praw socjalnych jest jedną z zasad funkcjonowania Wspólnoty. Jednakże przepisy mające na celu ochronę praw socjalnych, w tym praw pracowniczych, muszą być proporcjonalne do celu, jakiemu mają służyć i nie mogą wykraczać poza to, co absolutnie niezbędne dla jego osiągnięcia. W szczególności zaś nie mogą stanowić ukrytych barier w swobodzie zatrudniania i podejmowania pracy przez pracowników z innych państw członkowskich. Dlatego niezbędne jest dopuszczenie możliwości odstąpienia od sporządzania umowy o świadczenie pracy w języku miejscowym, jeśli zażąda tego pracobiorca.
- V. Projektowana ustawa ogranicza wymóg stosowania języka polskiego do sytuacji, gdzie dopuszczalne jest to z punktu widzenia zasad prawa wspólnotowego i wprowadza niezbędną elastyczność.

W konkluzji pozwalam sobie stwierdzić, że projektowana ustawa jest zgodna z prawem Unii Europejskiej.

Z poważaniem,

Zm. Sekretarz Komitetu
Integracji Europejskiej
POLSKIEGO RZĄDU

[Podpis]

Do uprzejmej wiadomości:

Pan Waldemar Dąbrowski
Minister Kultury

TRAKTAT USTANAWIAJĄCY WSPÓLNOTĘ EUROPEJSKĄ

TEKST SKONSOLIDOWANY

(UWZGLĘDNIAJĄCY ZMIANY WPROWADZONE TRAKTATEM Z NICEI)

WYBRANE POSTANOWIENIA

Artykuł 28

Ograniczenia ilościowe w przywozie oraz wszelkie środki o skutku równoważnym są zakazane między Państwami Członkowskimi.

Artykuł 29

Ograniczenia ilościowe w wywozie oraz wszelkie środki o skutku równoważnym są zakazane między Państwami Członkowskimi.

Artykuł 30

Postanowienia artykułów 28 i 29 nie stanowią przeszkody w stosowaniu zakazów lub ograniczeń przywozowych, wywozowych lub tranzytowych, uzasadnionych względami moralności publicznej, porządku publicznego, bezpieczeństwa publicznego, ochrony zdrowia i życia ludzi i zwierząt lub ochrony roślin, ochrony narodowych dóbr kultury o wartości artystycznej, historycznej lub archeologicznej, bądź ochrony własności przemysłowej i handlowej. Zakazy te i ograniczenia nie powinny jednak stanowić środka arbitralnej dyskryminacji ani ukrytych ograniczeń w handlu między Państwami Członkowskimi.

Artykuł 49

W ramach poniższych postanowień ograniczenia w swobodnym świadczeniu usług wewnątrz Wspólnoty są zakazane w odniesieniu do obywateli Państw Członkowskich mających swe przedsiębiorstwo w państwie Wspólnoty innym niż Państwo odbiorcy świadczenia.

Rada, stanowiąc większością kwalifikowaną na wniosek Komisji, może rozszerzyć korzyści wynikające z postanowień niniejszego rozdziału na obywateli państwa trzeciego świadczących usługi i mających swe przedsiębiorstwa wewnątrz Wspólnoty.

Artykuł 50

Usługami w rozumieniu niniejszego Traktatu są świadczenia wykonywane zwykle za wynagrodzeniem w zakresie, w jakim nie są objęte postanowieniami o swobodnym przepływie towarów, kapitału i osób.

Usługi obejmują zwłaszcza:

- a) działalność o charakterze przemysłowym,
- b) działalność o charakterze handlowym,
- c) działalność rzemieślnicza,
- d) wykonywanie wolnych zawodów.

Z zastrzeżeniem postanowień rozdziału dotyczącego prawa przedsiębiorczości, świadczący usługę może, w celu spełnienia świadczenia, wykonywać przejściowo działalność w państwie świadczenia na tych samych warunkach, jakie państwo to nakłada na własnych obywateli.

LISTA PRZEKAZANYCH DOKUMENTÓW DO

PROJEKTU USTAWY O ZMIANIE USTAWY O JĘZYKU POLSKIM

przyjętego przez Radę Ministrów
w dniu 9 września 2003 r.

1.	Deklaracja dotycząca dostosowawczego charakteru projektu ustawy wraz z uzasadnieniem dostosowawczego charakteru
2.	Projekt ustawy wraz z uzasadnieniem
3.	Opinia Urzędu Komitetu Integracji Europejskiej o zgodności projektu z prawem Unii Europejskiej wydana dnia 17 września 2003 r.
4.	Tłumaczenie zweryfikowane właściwych postanowień Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską